

BIỆN PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỒI DƯỠNG GIÁO VIÊN VÀ CÁN BỘ QUẢN LÝ GIÁO DỤC CỦA TRƯỜNG ĐẠI HỌC ĐỒNG THÁP, ĐÁP ỨNG YÊU CẦU ĐỔI MỚI GIÁO DỤC MẦM NON VÀ PHỔ THÔNG TRONG GIAI ĐOẠN MỚI

• Nguyễn Văn Bản^(*)

Tóm tắt

Bài báo nêu những bất cập trong công tác bồi dưỡng giáo viên, cán bộ quản lý giáo dục mầm non và phổ thông của Trường Đại học Đồng Tháp trong những năm qua. Trên cơ sở đó, đề xuất một số biện pháp nâng cao chất lượng bồi dưỡng giáo viên và cán bộ quản lý giáo dục, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục mầm non và giáo dục phổ thông trong giai đoạn mới.

Từ khóa: Bồi dưỡng, giáo viên, cán bộ quản lý, giáo dục mầm non, giáo dục phổ thông.

1. Đặt vấn đề

Nghị quyết số 29-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khoá XI tại kỳ họp lần thứ Tám về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo (GD&ĐT) đã xác định rõ mục tiêu cơ bản mà giáo dục phổ thông phải đạt được trong thời kì công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước và hội nhập quốc tế. Đó là “tập trung phát triển trí tuệ, thể chất, hình thành phẩm chất, năng lực công dân, phát hiện và bồi dưỡng năng khiếu, định hướng nghề nghiệp cho học sinh. Nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện, chú trọng giáo dục lý tưởng, truyền thống, đạo đức, lối sống, ngoại ngữ, tin học, năng lực và kỹ năng thực hành, vận dụng kiến thức vào thực tiễn. Phát triển khả năng sáng tạo, tự học, khuyến khích học tập suốt đời ...” [1].

Để thực hiện thành công sự nghiệp đổi mới căn bản và toàn diện GD&ĐT, Nghị quyết cũng xác định phải coi nhiệm vụ, giải pháp đào tạo và bồi dưỡng giáo viên (GV) là then chốt, trong đó cần chú trọng “Phát triển đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý, đáp ứng yêu cầu đổi mới GD&ĐT. Xây dựng quy hoạch, kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục (QLGD) gắn với nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm an ninh, quốc phòng và hội nhập quốc tế... Cán bộ QLGD các cấp phải qua đào tạo về nghiệp vụ quản lý. Phát triển hệ thống trường sư phạm đáp ứng mục tiêu, yêu

cầu đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ nhà giáo và cán bộ QLGD” [1].

Vì vậy, sứ mệnh của Trường Đại học Đồng Tháp không chỉ là đào tạo GV các cấp, ngành học mầm non và phổ thông mà còn phải làm tốt việc bồi dưỡng GV và cán bộ QLGD, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục mầm non và giáo dục phổ thông.

2. Những bất cập trong hoạt động bồi dưỡng GV và cán bộ QLGD ở Trường Đại học Đồng Tháp thời gian qua

Những năm qua, Trường Đại học Đồng Tháp đã có những đóng góp to lớn trong việc đào tạo tiêu chuẩn hóa và nâng cao trình độ trên chuẩn cho hàng chục ngàn GV các cấp, bậc học mầm non và phổ thông của tỉnh Đồng Tháp cũng như các tỉnh trong và ngoài khu vực Đồng bằng sông Cửu Long. Đồng thời, Trường cũng đã bồi dưỡng cho hàng ngàn cán bộ QLGD các cấp học của Đồng Tháp, Cà Mau, Hậu Giang... đạt chuẩn theo quy định của Bộ GD&ĐT. Điều này đã góp phần đáng kể làm thay đổi chất lượng giáo dục mầm non và giáo dục phổ thông của các địa phương.

Tuy nhiên, hoạt động bồi dưỡng thường xuyên cho GV và bồi dưỡng cán bộ QLGD các cấp, ngành học mầm non và phổ thông ở các địa phương vẫn còn nhiều bất cập và chưa được quan tâm đúng mức.

Thứ nhất, có một khoảng thời gian không ngắn, Nhà trường và các khoa gần như không tham gia nhiệm vụ bồi dưỡng thường xuyên cho GV các địa phương. Do vậy, cả cấp trường

^(*) Trường Đại học Đồng Tháp.

và cấp khoa đều chưa có sự chủ động, tích cực tìm kiếm đối tác là các cấp QLGD phổ thông cũng như các cơ sở giáo dục có nhu cầu về bồi dưỡng thường xuyên cho đội ngũ GV của họ. Hoạt động bồi dưỡng thường xuyên cho GV và cán bộ QLGD được Nhà trường và các khoa tổ chức triển khai chủ yếu diễn ra khi các Sở hoặc các Phòng GD&ĐT đặt hàng cho khoa hoặc Nhà trường. Vì vậy, cả cấp Trường và cấp Khoa đều chưa khai thác hết năng lực sẵn có của đội ngũ giảng viên có trình độ cao và rất nhiều giảng viên giàu kinh nghiệm trong lĩnh vực đào tạo cũng như bồi dưỡng GV và cán bộ QLGD của Nhà trường.

Thứ hai, nội dung bồi dưỡng cho GV và cán bộ QLGD vẫn mang nặng tính lý thuyết, ít chú ý tới bồi dưỡng khả năng vận dụng vào thực tiễn giảng dạy của GV cũng như công tác quản lý cơ sở giáo dục của các cán bộ QLGD. Hầu như nội dung bồi dưỡng vẫn chỉ là cái mà trường đang sẵn có chứ chưa chú ý đến cái GV và cán bộ QLGD các cấp đang cần để bồi dưỡng cho họ. Tình trạng giảng viên đến các lớp bồi dưỡng GV và cán bộ QLGD chỉ nói nhiều về lý luận mà chưa liên hệ gắn kết với hoạt động dạy và học từ thực tiễn, chưa chú ý hướng dẫn GV và cán bộ quản lý vận dụng kiến thức vào thực tiễn dạy học, thực tiễn quản lý... là nguyên nhân làm cho chất lượng bồi dưỡng chưa cao, một số GV cũng như cán bộ QLGD tham gia các lớp, khóa bồi dưỡng chưa thật sự hài lòng.

Thứ ba, Nhà trường và các khoa chưa huy động được lực lượng giảng viên có trình độ cao, có kinh nghiệm tham gia chuẩn bị nội dung giảng dạy và tham gia các lớp, các chuyên đề bồi dưỡng khi có yêu cầu từ các cơ sở giáo dục địa phương. Nhiều giảng viên ở các khoa chủ yếu chuyên tâm về giảng dạy hệ đào tạo chính quy và liên thông vừa làm vừa học mà chưa chú trọng cho sự chuẩn bị tham gia bồi dưỡng thường xuyên cũng như chuẩn bị cho việc triển khai chương trình giáo dục phổ thông mới sau 2018 cho GV phổ thông các cấp...

Những bất cập trên có những nguyên nhân sâu xa của nó. Đó có thể là do cơ chế quản lý từ cấp trung ương xuống các địa phương chưa được

ăn khớp. Bộ GD&ĐT chưa có hệ thống văn bản pháp lý hướng dẫn rõ ràng trách nhiệm hợp tác giữa các sở giáo dục và các trường đào tạo GV trong nhiệm vụ bồi dưỡng thường xuyên cho GV và cán bộ quản lý các cấp, bậc học mầm non và phổ thông. Đó có thể là sự thiếu chủ động trong việc liên kết, hợp tác giữa Nhà trường với các cấp quản lý và cơ sở giáo dục các địa phương. Đó có thể do sự chuyên đổi nhận thức chưa kịp thời của các giảng viên Nhà trường giữa nhiệm vụ đào tạo chính quy tập trung và nhiệm vụ bồi dưỡng thường xuyên cho GV và cán bộ QLGD các cấp...

3. Một số biện pháp đổi mới hoạt động bồi dưỡng GV và cán bộ QLGD mầm non, phổ thông sắp tới

Để nâng cao hiệu quả hoạt động bồi dưỡng GV và cán bộ QLGD đáp ứng yêu cầu của đổi mới giáo dục mầm non và phổ thông trong giai đoạn sắp tới, Nhà trường và các Khoa cần quan tâm thực hiện một số biện pháp đồng bộ.

Một là, mỗi giảng viên và toàn trường cần chuyển đổi mạnh mẽ về nhận thức: Những năm tới khi nhiệm vụ đào tạo GV thu hẹp lại, chỉ tiêu tuyển sinh của các ngành đào tạo GV sẽ càng ngày càng ít thì nhiệm vụ bồi dưỡng GV và cán bộ quản lý các cấp, ngành học sẽ là nhiệm vụ trọng tâm. Đây là quy luật trong đào tạo và bồi dưỡng đã từng lặp lại nhiều lần ở các trường sư phạm đào tạo GV và Trường Đại học Đồng Tháp trong bốn mươi năm qua. Hơn nữa, ngành giáo dục cả nước đang chuẩn bị cho một cuộc thay đổi toàn diện về chương trình, sách giáo khoa và phương pháp dạy học theo chương trình giáo dục phổ thông mới (áp dụng từ năm 2018) đòi hỏi chúng ta phải có sự chuẩn bị ngay từ bây giờ cả về nhận thức trách nhiệm tham gia triển khai chương trình giáo dục phổ thông mới cũng như chuẩn bị đội ngũ giảng viên có kinh nghiệm và tâm huyết ở từng bộ môn; sẵn sàng tiếp cận, nghiên cứu chương trình, sách giáo khoa để triển khai có hiệu quả đến GV phổ thông các cấp. Đồng thời mỗi giảng viên, các khoa có đào tạo GV phải cùng với Nhà trường xác định và nhận thức đúng đắn, hoạt động bồi dưỡng GV và cán

bộ QLGD các cấp, bậc học mầm non và phổ thông vừa là trách nhiệm nhưng cũng vừa tạo nên giá trị và lợi ích cho nhà trường, các khoa và mỗi cá nhân giảng viên.

Hai là, Nhà trường (mà đại diện là Trung tâm Bồi dưỡng Nhà giáo và phòng Đào tạo) phải chủ động liên hệ và tạo được sự liên kết chặt chẽ với các cấp QLGD ở các địa phương (Sở GD&ĐT, Phòng GD&ĐT, Trung tâm Bồi dưỡng thường xuyên của các sở GD&ĐT, các cơ sở giáo dục mầm non, phổ thông của các địa phương...). Nhà trường nên mở “Hội nghị khách hàng” để có sự thỏa thuận bằng các biên bản ghi nhớ, hợp tác giữa Nhà trường và các cấp QLGD địa phương, các cơ sở giáo dục trong việc thực hiện nhiệm vụ bồi dưỡng thường xuyên cho GV và cán bộ QLGD. Hai bên cũng cần xác định rõ mối quan hệ về nghĩa vụ, trách nhiệm và quyền lợi của mỗi bên trong việc thực hiện nhiệm vụ bồi dưỡng thường xuyên cho GV và cán bộ QLGD của cơ sở cũng như của đơn vị mà mình quản lý.

Ba là, mỗi giảng viên, các khoa phải chủ động xây dựng các mô đun chương trình bồi dưỡng, biên soạn tài liệu, học liệu đa dạng để việc bồi dưỡng có hiệu quả. Các chương trình bồi dưỡng cần tập trung vào ba nhóm nội dung chính: (1) Bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng nền tảng nhằm nâng cao năng lực theo Chuẩn cán bộ quản lý [2]; (2) Bồi dưỡng thường xuyên cán bộ quản lý trường tiểu học, cán bộ quản lý trường trung học cơ sở, trung học phổ thông và trường phổ thông có nhiều cấp học (theo Thông tư 26, 27/2015) [3]; (3) Bồi dưỡng theo tiêu chuẩn chức danh nghề nghiệp của GV (theo các Thông tư liên tịch giữa Bộ GD&ĐT và Bộ Nội vụ quy định mã số, tiêu chuẩn chức danh nghề nghiệp GV mầm non (Thông tư 20), GV tiểu học (Thông tư 21), GV trung học cơ sở (Thông tư 22), GV trung học phổ thông (Thông tư 23) và Chương trình bồi dưỡng theo tiêu chuẩn chức danh nghề nghiệp GV tiểu học (hạng IV, III, II) GV trung học cơ sở; GV trung học phổ thông (hạng III, II, I) [4].

Ngoài ra, việc chuẩn bị nội dung để bồi dưỡng theo nhiệm vụ và yêu cầu đổi mới chương trình và sách giáo khoa phổ thông được triển khai trong những năm sắp tới cũng vô cùng cần thiết.

Bốn là, đổi mới phương pháp và hình thức tổ chức bồi dưỡng đa dạng, hiệu quả. Biện pháp này đòi hỏi trong công tác tổ chức bồi dưỡng, Nhà trường cần giao cho đơn vị đầu mối quản lý (Trung tâm Bồi dưỡng Nhà giáo chẳng hạn) làm tham mưu cho Nhà trường trong việc phối kết hợp với các cấp quản lý, các cơ sở giáo dục phổ thông xác định rõ những nội dung, những chương trình bồi dưỡng nào cần phải được bồi dưỡng trực tiếp mà không qua trung gian để tăng tính hiệu quả; chương trình nào có thể tổ chức cho GV và cán bộ quản lý học theo hình thức tự học, tự học có hướng dẫn, tự học qua online. Mặt khác cũng phải xác định rõ những nội dung bồi dưỡng nào cần phải bồi dưỡng trực tiếp cho các GV cốt cán, cán bộ quản lý cốt cán ở các địa phương để họ có thể đóng vai trò hướng dẫn cho GV ở đơn vị họ chủ động tự học, tự bồi dưỡng.

Năm là, cần tăng cường đầu tư mạnh về cơ sở vật chất thiết bị phục vụ công tác bồi dưỡng GV và cán bộ QLGD. Trong đó, việc nhanh chóng hoàn thiện, phát triển mạng Internet để đáp ứng yêu cầu bồi dưỡng trực tuyến cho GV các cấp về chương trình, sách giáo khoa mới cần được Nhà trường quan tâm hơn. Đồng thời cần bổ sung thêm cán bộ có trình độ tin học giỏi về Trung tâm Bồi dưỡng Nhà giáo để có thể thực hiện được việc quản lý và chuyển tải các tài liệu bồi dưỡng GV lên mạng Internet, lên website của Trường phục vụ cho hoạt động bồi dưỡng GV và cán bộ QLGD các cấp.

3. Kết luận

Công cuộc đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục đòi hỏi Nhà trường phải đồng hành cùng với các cấp quản lý và cơ sở giáo dục phổ thông các địa phương. Việc bồi dưỡng cho đội ngũ GV và cán bộ QLGD các cấp đạt các chuẩn quy định về năng lực, kiến thức, kỹ năng nền tảng theo Chuẩn nghề nghiệp,

Chuẩn cán bộ quản lý; bồi dưỡng theo tiêu chuẩn chức danh nghề nghiệp nhằm đảm bảo tiêu chuẩn để xếp hạng GV mầm non và GV phổ thông; bồi dưỡng triển khai chương trình giáo dục phổ thông mới là nhiệm vụ trọng tâm của Trường Đại học Đồng Tháp trong những

năm tới. Nhiệm vụ này đòi hỏi mỗi giảng viên, các khoa và Nhà trường phải có sự chuyên đổi trong nhận thức, có sự chuẩn bị tích cực và có sự hợp tác tốt, nhanh chóng hoà nhập, gắn kết chặt chẽ với ngành giáo dục các địa phương để hoàn thành sứ mệnh của mình./.

Tài liệu tham khảo

[1]. Ban Chấp hành Trung ương (2013), Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 về *Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa*.

[2]. Bộ GD&ĐT (2012), Quyết định số 382/QĐ-BGD&ĐT, ngày 20 tháng 01 năm 2012 của Bộ GD&ĐT về việc ban hành các chương trình bồi dưỡng cán bộ QLGD.

[3]. Bộ GD&ĐT (2015), Các Thông tư Ban hành Chương trình bồi dưỡng thường xuyên cán bộ quản lý trường tiểu học, cán bộ quản lý trường trung học phổ thông và trường phổ thông có nhiều cấp học.

[4]. Bộ GD&ĐT (2016), Các Quyết định Ban hành Chương trình bồi dưỡng theo chuẩn chức danh nghề nghiệp GV mầm non, GV tiểu học (hạng II, III, IV); GV trung học cơ sở, GV trung học phổ thông (hạng I, II, III).

[5]. Bộ GD&ĐT (2015), *Đổi mới công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ quản lý và GV phổ thông của các cơ sở đào tạo GV*, Tài liệu lưu hành nội bộ, Hà Nội.

MEASURES OF ENHANCING DONG THAP UNIVERSITY'S RETRAINING TEACHERS AND MANAGERIAL STAFFS, MEETING REQUIREMENTS OF RENOVATING PRESCHOOL AND SCHOOL EDUCATION IN THE NEW PERIOD

Summary

The article addresses shortcomings in Dong Thap University's retraining teachers and managerial staffs of pre-school and school education in recent years. Thereby, it proposes some measures to improve the quality of retraining those target groups, meeting the requirements of renovating preschool and school education in the new period.

Keywords: Retrain, teachers, managerial staff, pre-school education, school education.

Ngày nhận bài: 20/4/2017; Ngày nhận lại: 31/5/2017; Ngày duyệt đăng: 7/6/2017.